JE MAINTIENDRAI

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXIV. ZATURDAG den 2den JULY 1836. N. 27.

A°. 1836. N°. 4.

PUBLICATIE.

Houdende overgave van de waardigheid van Gezaghebber ad-interim dezer kolonie aan den HoogwelGeboren Heer R. F. Baron VAN RADERS.

IN NAAM DES KONINGS.

WY JONKHEER ISAAC JOHANNES RAMMELMAN ELSEVIER JR. Gezaghebber ad-interim van Curaçao en onderhoorige Eilanden.

Allen den genen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Dat wy by aankomst alhier op gisteren van den HoogwelGeboren Heer REINIER FREDRIK BARON VAN RADERS, Majoor Kommandant der Troepen alhier, van Zyne Excellentie den Luitenant Generaal Minister van Kolonien ontvangen hebben eene depeche in dato 27 April ll. n°. 8, houdende mededeeling dat het Zyne Majesteit den Koning, by besluit van den 31 January te voren n°. 111 behaagd heeft de waardigheid van Gezaghebber ad-interim dezer kolonie aan den voornoemden Heer BARON VAN RADERS optedragen; met uitnoodiging aan ons om by aankomst alhier van Zyn HoogwelGeboren de gezegde waardigheid op de by diergelyke plegtigheden gebruikelyke wyze, in zyne handen te stellen.

Zoo is het dat wy, in voldoening aan de in voorzeide depeche vervatte uitnoodiging, op heden de waardigheid van Gezaghebber ad-interim dezer en onderhoorige Eilanden aan den HoogwelGeboren Heer REINIER FREDRIK BARON VAN RADERS voornoemd hebben overgegeven; met last aan allen en de eenen iegelyken, wien zulks zoude kunnen of mogen aangaan om Zyn HoogwelGeboren in die kwaliteit te erkennen, gehoorzamen en naar vereisch te eerbiedigen.

Gearresteerd op Curaçao den 23 Juny 1836, het 23 Jaar van Zyner Majesteits Regering.

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER JR.

Ter ordonnantie,

H. KIKKERT,

Koloniale Secretaris ad-int.

Gepubliceerd binnen het Fort Amsterdam en in de Willemstad dato utsupra.

H. KIKKERT,

Koloniale Secretaris ad-int.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 21 Juny 1836.

VAN wege den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-interim over de Kolonie Curaçao en onderhoorige eilanden, wordt hiermede bekend gemaakt, dat ten gevolge van het daaromtrent gedaan verzoek, *Brieven van manumissie* zyn verleend geworden, aan:

den slaaf FRANCISCO, in eigendom aankomende Pieternella Schotborgh, Weduwe van Isaac Kikkert.

het slaven kind ARNELLA NIEVES, aankomende Phelipi Antonio Franses.

den slaaf GUILLERMO PAULA, toebehoord hebbende aan Adriana Elizabeth & Jannetje Geertruida Faber, te Bonaire.

de slavin MARIA ELEONORA, aangekomen hebbende Gerard Marten Calvo.

de slavin MARIA GEERTRUIDA, door de wandeling WILHELMINA GEERTRUIDA genaamd, toebehoord hebbende aan Mathias Levy.

de slavin ANNA BERNARDINA, toebehoord hebbende aan Adelle Delvaille.

de slavin MARIA BALENTINA, aankomende Pieternella Schotborgh, Weduwe van Isaac Kikkert.

de slavin MARIA EULALIA, anders genaamd LOUISA, toebehoord hebbende den boedel van Cathalina Ogenia Leyba.

den slaaf CORNELIS, in eigendom toebehoord hebbende aan Anna Elizabeth Daal, Weduwe Jan George Schuler.

de slavin HELENA MERCELINA en hare kinders JOSEPH JOSINO & BERNARD BEJUDA, toebehoord hebbende JOHANNES DE POOL en

de slavin CHRISTINA CATHARINA, bygenaamd NENCY, aangekomen hebbende Adriana Webb, Weduwe van Gerardus Duyckinck.

En dat de gemanumitteerden voortaan zullen heten:

FRANCISCO FONT.
ARNELLA NIEVES FRANSCHMAN.
WILLEM PAULUS YZERROEST.
MARIA ELEONORA BOOMSTRONK.
WILHELMINA GEERTRUIDA BYENKORF.
ANNA BERNARDINA ZOFFINGEN.
MARIA JUSTINA SCHOBERGT.
MARIA EULALIA EDELMOED.
CORNELIS VAN HOOGWERP.
HELENA MERCELINA VAN DEN KEERKRING.
JOSEPH JOSINO VAN DEN KEERKRING.
BERNARD BEJUDA VAN DEN KEERKRING.
NANCY MEIBLOEM.

De Koloniale Secretaris ad-int.

H. KIKKERT.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 17 Juny 1836.

ALZOO de navolgende personen zich by rekwest aan den Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, vervoegd hebben met verzoek om te mogen verkrygen brieven van manumissie voor de hun in eigendom aankomende slaven, te weten:

BENJAMIN SUARES, voor den Slaaf JUAN FRANCISCO (a) FRANS;

JOGCHEM PAESCH, te Aruba, voor zyne Slavin ANNA MARTHA;

zoo is het dat de Gezaghebber ad-interim voormeld, na vooraf den Kolonialen Raad te hebben gehoord, goedgevonden heeft zulks algemeen bekend te maken, en een iegelyk die eenig regt of pretentie op de genoemde Slaven mogt sustineren op te roepen, om binnen den tyd van *drie* weken, na dat deze bekendmaking voor het eerst in de openbare dagbladen zal zyn geplaatst geweest, van hun vermeend regt of pretentie ter Koloniale Secretary aanteekening te doen; zullende, na verloop van dien tyd, de verzochte brieven van manumissie worden verleend.

De Koloniale Secretaris ad-interim,

H. KIKKERT.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 24 Juny 1836.

OP last van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, wordt by deze aan allen en een iegelyken, die zulks zal mogen aangaan, bekend gemaakt, dat Zyn HoogEd. Gestrenge, ter bevordering van de eenvormigheid in de Gouvernements stukken wenscht, om de aan het Gouvernement dezer kolonie te rigten rekwesten of andere geschriften, met weglating van personele titels, eenvoudiglyk aan de hoedanigheid van Gezaghebber ad-interim te adresseren.

De Koloniale Secretaris,

I. J. RAMMELMAN ELSEVIER JR.

Amsterdam.—Wy vernemen uit Leiden, dat de Luitenant-Kolonel by de staf der Artillerie *W. A. Bake*, te voren Commissaris des Konings by de Yzer-Smedery en Machine-Fabryk van *John Cocherell en Comp*, naby Luik, het plan heeft onderworpen, om eene Smedery op te rigten tot het verarbeiden van het oude yzer, hetwelk thans ter versmeding naar buiten 's lands wordt verzonden.

Het is eene erkende waarheid, dat het uit oud yzer gemaakte Staf-yzer, by eene goede bewerking, beter is als het gewone yzer, en daar wy 's jaars 13 à 14 millioen Nederl. ponden Staf-yzer van buiten lands ontvangen, lydt het geen twyfel, of men zal voor de 600,000 Nederl. ponden yzer, welke men in zulk een Etablissement 's jaars wil maken, een genoegzaam debiet vinden.

De berekening der frabicatie-onkosten, op welke die des verkoopprys is gebasseerd, berust op de gedurende eenige jaren gehouden aanteekeningen in het Etablissement van *John Cocherell en Comp.*, op welke men onze pryzen der brandstoffen heeft toegepast.

De ontwerper rekent voor den aanleg der fabryk en het aan den gang houden dezer Industrie een kapitaal van *f* 150,000 noodig te zullen hebben; doch om ingeval van noodzakelykheid ook over meer fondsen te kunnen beschikken, zoo stelt hy het kapitaal op *f* 200,000, verdeeld, in actien van *f* 1000, doch op welke men vooreerst niet meer als 75 pCt. zal kunnen opeischen.

Het plan der onderneming is ontwikkeld in eene kleine memorie over dit ontwerp, en in deze zegt de steller onder anderen, na de voordeelen, welke de positie van Leiden voor zulk eene fabryk aanbiedt, het volgende:

"Deze te voren zoo bloeyende Fabryk-"Stad was haar voorspoed grootendeels "aan deze hare gunstige ligging verschul-"digd en wy zien, dank de meer en meer "ontluikende nyverheid, de levendigheid in "hare luchtige straten en ruime grachten "terugkeeren; zoo men in weerwil van "dat alles nog zoo vele behoeftige inwoners "telt, zoo de liefderyke mildadigheid van "een groot gedeelte der bevolking de knel-"lende armoede van zoo velen vermindert, "dat men toch niet uit het oog verlieze, dat "ééne gulden, welke men door arbeiden "laat verdienen, eene grootere weldaad is, "dan eene dubbele som aan aalmoezen uit-"gedeeld aan menschen, welke werken "kunnen."

De grondtrekken eener naamlooze Maatschappy liggen by H. H. *Leeryn* en *Eigeman* ter inzage voor een ieder, welke genegen zoude zyn, het loffelyke voornemen van den Heer *W. A. Bake*, door het nemen van Aandeelen, te willen ondersteunen; met welke pogingen tot vermindering van armoede in onze stad en uitbreiding van derzelver bloei, wy ook hopen en verwachten, dat vooral *onze Stadgenooten* zich zullen vereenigen, opdat nog eens *Leiden* worde, hetgeen het geweest is en zynen rang onder de Fabryk-Steden herkryge.

BEKENDMAKING.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 1 July 1836.

NAMENS den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 9 dezer, als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 16 Oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Publieke Inschryving.

ONDER goedkeuring van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber ad-interim dezer kolonie, zal de ondergeteekende Administrateur der Financien, aan de voordeeligste inschryvers, ten behoeve der Koloniale Kas verkoopen Wissels ten bedrage van *Negen Duizend Gulden Ned. Ct.* door den Heer Gezaghebber ad-interim voormeld op het Ministerie van Kolonien, op vier maanden zigt, aan de order van den Kolonialen Ontvanger aftegeven.

De inschryving billetten zullen voor ronde sommen van niet minder dan *Honderd Gulden*, op Maandag den 4 July aanstaande tot des voormiddags te elf ure, ten Kantore van den Administrateur voormeld, worden aangenomen.

J. PH. BOSCH.

Den 30 Juny 1836.

WAARSCHUWING.

DE waarnemer van het ambt van Procureur des Konings waarschuwt by deze elk en een iegelyk om den Slaaf JANNIE, Metzelaar van ambacht, toebehoorende aan den Heer J. C. MEYER, niet te herbergen, optehouden, te verschuilen of hem eenigzins in zyne voortvlugtigheid behulpzaam te zyn; zullende hy tegen al de genen, die zich zoodanige wetstrydige daden mogten veroorloven, naar alle gestrengheid der wetten ageren.

Curaçao den 24 Juny 1836.
De waarnemer voormeld,
MR. H. W. DE QUARTEL.

Ter plaatsing ingezonden.

HET Gouvernement dezer kolonie geacht hebbende, dat het van het grootste belang voor de zeevaart zoude zyn om op het laagste zuidpunt van het eiland Bonaire, eenen steenen toren en baken te plaatsen, ten einde de gevaren aftewenden van te verzeilen, waaraan de vaartuigen zyn blootgesteld en daarna, zy het mogelyk, den zeer vervallenen Dingeman's toren op het Eiland Klein Curaçao in behoorlyke orde te brengen, heeft om dit doel te bereiken de medewerking der ingezetenen dezer kolonie ingeroepen, en daar het nut van die onderneming algemeen wordt erkend, besloten om de zulken, die gewis geen gering getal zullen uitmaken, welke het zy in geld of wel in materialen daartoe zouden willen bydragen, door eene Inteekenings lyst, welke ten burele van den Kolonialen Ontvanger zal geopend liggen, daartoe in de gelegenheid te stellen.

De ondergeteekenden, als deswege in Commissie benoemd en gekozen, kwyten zich by deze van den hun opgedragenen last, met zoodanige lyst het geëerde publiek ter teekening voorteleggen in de verzekering dat de inschryvers naar hunne vermogens zullen bydragen om het voorgestelde plan met den meesten spoed te kunnen ten uitvoer brengen.

Curaçao den 29 Juny 1836.
(get.) I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.
C. L. VAN UYTRECHT.
A. MATTEY.
O. M. DACOSTA.
P. L. DE HASETH.

*** *GETROUWD:*

A. C. D. VAN COEVENHOVEN,
EN
WILLEMINA HOYER.

Curaçao den 29 Juny 1836.

Strekkende deze tot kennisgeving aan familie en vrienden.

LYST van de ter Koloniale Secretary liggende onafgehaalde brieven, aangebragt sedert de laatste acht dagen.

Francisco Vidal.	Manuel Pello.
Maria Dequartes.	Maria Marcelina Guan.
Alesina Antonia Pradeli.	Maria Caye.
Jeronimo Chile.	Rosa Jessurun.
Oliana Rafaela.	Maria Henriette Hekson.

Curaçao den 1 July 1836.
De Commies, belast met de opgemelde directie,
C. GORSIRA.

B E V A L L E N.

Op verleden Zaturdag den 25 Juny, van een Dochtertje, de Echtgenoote van den Heer C. R. QUAST; en

Op verleden Maandag den 27 Juny, van een Dochtertje, de Echtgenoote van den Heer R. D. SCHOONEWOLFF.

O V E R L E D E N.

Op verleden Maandag den 27 dezer, de Heer ADRIAAN LINGSTUYL, in den ouderdom van 85 Jaren, 6 maanden en 17 dagen.

C U R A Ç A O.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD—JUNY.

25. golet Susanita, Martines,	Coro
—— Comeet, Jansz,	dito
27. —— Trimmer, Budd,	Nieuw York
—— Constitucion, Rotjes,	Puerto Cabello
—— Aruba Pakket, Jacobs,	Aruba
28. —— Serpiente, Marconnier,	St. Thomas
29. —— Casualidad, Gonsales,	Coro
30. —— Eagle, Briché,	Cartagena
bark Maria Francisca, Cotarro,	Ocumare
golet Eensgezindheid, Van Grieken,	Barcelona
JULY.	
1. —— Abeona, Huybregts,	Rocas

UITGEKLAARD—JUNY.

25. golet Rose Ann, Tromp,
27. —— Grand Canal, De Brot,
28. boot Virginia, Acosta,
—— San José, Boom,
29. golet Tres Hermanos, Urratia,
30. —— Cleopatra, Leon,
—— Union, Dias,

JULY.

1. —— Trimmer, Salas,
—— Aruba Pakket, Jacobs,
—— Susanita, Martines,

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.
J U L Y 1836.

L. K. Dingsdag den 5 te 1 u. 0 m. 's namiddags.
N. M. Woensdag den 13 te 4 u. 13 m. 's namiddags.
E. K. Donderdag den 21 te 10 u. 29 m. 's morgens.
V. M. Donderdag den 28 te 1 u. 11 m. 's morgens.

Gisteren, den 1sten dezer, is over de eilanden St. Eustatius en St. Martin, naar Suriname vertrokken, Z. M. Brik de ECHO, gekommandeerd door den Luitenant ter Zee 1ste Klasse BOURICIUS.

Als passagier hiermede de Heer S. J. DE JONGH, Chirurgyn 3de Klasse by het Garnizoen alhier.

Sedert onze laatste hebben wy geene buitenlandsche berigten ontvangen, welke van eenig aanbelang zyn om te worden medegedeeld; alleenlyk hebben wy met de aankomst van eene amerikaansche schoener van Nieuw York vernomen, dat de nederlaag der Mexikanen in Texas en het krygsgevangen nemen van Generaal Santana en zyne staf officieren, in Nieuw York zyn bevestigd geworden. Men heeft ons van deze voor Texas en Mexico zoo gewigtige gebeurtenis geene andere omstandigheden medegedeeld, dan dat Santana in het midden van een bosch, in eenen boom gevangen gemaakt is geworden.

Tevens heeft men ons op goed gezag verhaald, dat ook in Mexico eene revolutie is uitgebroken tegen de regering van Santana. De ontevredene Mexicanen hebben dus de gelegenheid waargenomen om het juk van Santana afte werpen, terwyl hy bezig was de Texassers te bevechten.

Verscheidene schryvers hebben aangemerkt, dat de britsche soldaat vele militaire deugden bezit. By een ligchaam, rykelyk voorzien van musculaire krachten en dat hem geschikt maakt voor de ontberingen, die aan een veldtogt verbonden zyn, paart hy moed en beleid; doch alle deze deugden worden verlamd door de onweerstaanbare neiging tot sterken drank. Wanneer hy gelegenheid heeft om zich te bedrinken, dan laat hy zich niet afhouden noch door vrees voor den vyand, noch door zucht naar roem. Hiervan heeft men een nieuw voorbeeld in den tegenwoordigen Spaanschen burger oorlog.

Het spaansche ministerie heeft het britsche legioen brandewyn laten toedeelen in plaats van spaansche wyn; het gevolg hiervan is geweest, dat terwyl dit legioen de marsch aflegde van Santander naar Victoria, er vyf honderd militairen wegens dronkenschap op weg zyn blyven liggen, van welke een gedeelte door de boeren, die van hunne priesters gehoord hebben, dat kettermoord een verdienstelyk werk is, zyn afgemaakt geworden.

Sedert het begin van dezen burger oorlog hebben de bevelhebbers der troepen van de Koningin getracht om de provintien Navarre en Biscaye te behouden door vele kleine steden te versterken, en daar militair garnizoen inteleggen, welke als zoo vele punten moesten dienen om de omliggende plaatsen in bedwang te houden. Deze punten zyn achtereenvolgens door de Carlisten aangevallen en door onverschilligheid of gebrek aan ondergeschiktheid der bezetting genomen geworden, waarby dan de Carlisten tevens eene hoeveelheid krygsbehoeften en levensmiddelen in handen zyn gevallen. In weerwil aller versterking die Cordova thans heeft bekomen, kan hy niet voorkomen dat het nemen dezer militaire posten blyft aanhouden.

Het schynt, dat door de wanorde die in geheel Spanje heerscht, de financien, om zulk eene zware krygsmagt te onderhouden, beginnen te ontbreken.

De eerste minister heeft thans al het goud, zilver en juweelen, die in de vernietigde kloosters waren, doen verkoopen.—Dit lot hebben de kerkklokken ook getroffen; doch dit is eene bron, die spoedig uitgeput is.

De ontdekkingen op de oppervlakte der maan zyn zoo ver wy weten, de volgende;

Men ziet by groote doorschynenheid der lucht zeer duidelyk den vorm der maanbergen, zelfs hunne scherpe hoeken, schichting en afgevallen steenbrokken.

Uit deze scherphoekige gedaante blykt het dat het rondgebergte niet vulkanisch is zoo als men eertyds had gemeend.

Men heeft drie walwerken ontdekt: het eerste van hetwelk men eene afbeelding in het werk van SOMMER heeft, het tweede walwerk heeft koepelvormige verhoogingen en het derde is seisvormig.

De nuances of kleurschakering der maanoppervlakte is zeer nauwkeurig uitgeteekend in het werk van LOHRMAN, dat wy onder handen hebben. De duitsche recensenten zeggen, dat de gráveur een meesterstuk der kunst heeft voortgebragt.

Een landschap regthoekig door grachten met verhoogde randen doorsneden, waarin men duidelyk het werk der kunst kan zien, bevindt zich insgelyks in SOMMER. Jammer maar, dat in de hollandsche uitgave het plaatje dit landschap verbeeldende, benevens dat van het walwerk en andere voorwerpen der maans oppervlakte zoo slecht zyn gelithografeerd, dat het slechts kladwerk is.

Het aanwezen van een plantenryk is merkbaar aan de kleurverandering, die de valleyen en groote graauwe vlakten periodiek ondergaan. Zy komen lichtgraauw uit den nacht ten voorschyn, worden allengskens donkergraauw en bleeken daarna weer af. De kruinen der rotsen zyn in elk saisoen even glinsterend en toonen

daardoor, dat zy van dam aarde ontbloot zyn en er bygevolg geen plantengroei bestaat.

Er zyn eenige sporen van het aanwezen van een dampkring merkbaar. By lage stand der zon ziet men over de graauwe vlakten lang uitgerekte strepen, die by het klimmen der zon verdwynen; dit moeten wolken of nevels zyn.

Men berekent, dat deze dampkring dertig maal yler is dan de onzen. Om in de maandampkring te kunnen ademhalen zouden onze longen dertig maal ruimer moeten zyn. De schryver, die de maanmenschen vledermuis vlerken geeft, heeft dus weinig kennis van haren dampkring, waar het vliegen niet gemakkelyk zal gaan.

Het aanwezen van water is zeer twyfelachtig.

Er zyn eenige dalbekkens, die eene eenzelvige zwart graauwe kleur hebben, en die by het afwisselen der saisoenen geene kleur verandering laten merken. Deze komvormige valleyen zouden dan landzeeën kunnen zyn, zoo als er ook op deze aarde bestaan; doch rivieren met water vogelen, zoo als de schryver in de teleskoop van HERSCHEL vertoont en er te Nieuw York op het beweegbare panorama van de maan zyn afgebeeld, deze zyn er niet op de naar ons gekeerde zyde der maan.

Er schynt ook vuur aanwezig te zyn, daar er van tyd tot tyd in de nachtzyde der maan een glinsterend punt wordt gezien.— Dit moet noodzakelyk eene brand zyn; doch wordt zulks veroorzaakt door eene natuurwerking, bvb. een vulkaan, of door kunst, dit kan men niet weten.

Uit de geometrische vormen der walwerken, die woonplaatsen schynen te zyn, zou men mogen besluiten, dat de maan door redelyke wezens wordt bewoond; doch uit het voorkomen dier gebouwen ziet men reeds dat deze wezens onderscheiden moeten zyn by die der aarde.

Ons organismus, vooral de organen van de stem, het gehoor en de ademhaling, zouden geheel verscheiden moeten zyn om in een dertig malen yler dampkring te leven.

Nalezingen uit Nederlandsche Couranten.

Rotterdam.—Men verneemt, dat het Plaatselyk Schoolbestuur alhier tot de oprigting besloten heeft van eene hoogstnuttige instelling, waarvan men reeds sedert lang de behoefte en het belang voor deze volkryke stad erkend heeft. Er zal, namelyk, op het loffelyk voorbeeld, in sommige andere vaderlandsche steden gegeven, zoo als te Zwolle en te Deventer, ook alhier worden geopend eene bewaarschool voor kleine kinderen van twee tot zes jaren, onder onmiddelyk toezigt en op kosten van genoemd Bestuur. Tegen een matig gesteld wekelyks schoolgeld wenscht men ook kinderen uit de minvermogende, doch niet bedeelde, volksklasse aldaar te kunnen opnemen. Men zal trachten goede zorg te dragen voor de allereerste en verstandelyke en zedelyke ontwikkeling, naar de vatbaarheid der kleinen, en daarby vooral de ligchamelyke opvoeding, in dien teederen leeftyd zoo gewigtig, pogen te bevorderen. Reeds is men in bezit van een zeer ruim locaal, geschikt voor omtrent 300 kinderen, voorzien van eene luchtige en ruime speelplaats en speelschool. Eene commissie uit het plaatselyk Schoolbestuur is met het beramen van al de verder noodige maatregelen onledig en heeft reeds twee vrouwelyke kweekelingen in staat gesteld om zich te Zwolle, onder behoorlyk opzigt, met de uitmuntende aldaar bestaande inrigting bekend te maken, ten einde te worden voorbereid tot de waarneming van het onderwys by de nieuw op te rigten bewaarschool alhier.

Volgens het thans in het licht verschenen *Jaarboekje* over 1836, beliep de bevolking van Noord-Nederland, op den 1sten January 1835, 2,503,624 zielen, als: in Noord-Braband, 355,150; Gelderland 323,167; Noord-Holland 420,345; Zuid-Holland 492,918; Zeeland 140,342; Utrecht 134,364; Vriesland 217,882; Overysel 186,062; Groningen 166,164; Drenthe 67,236.—In 1834 zyn in Noord-Nederland geboren 87,392 kinderen; gehuwd 21,281 paren, en overleden 68,424 personen.

De voorgenomen reis van Z. K. H. den Prins van Oranje naar Londen houdt ook de duitsche dagbladen bezig. In een daarvan wordt verzekerd, dat zy het gevolg zou zyn der persoonlyke begeerte van den Koning van Engeland, die, in tegenwoordigheid van lord *Palmerston*, den nederlandschen gezant, baron *Dedel*, zynen wensch betuigd zou hebben, Z. K. H. te ontmoeten.

Onder de gissingen, wegens het doel dezer reis verspreid, behooren die aangaande eene huwelyksverbindtenis van prinses *Victoria* met een der Nederlandsche Prinsen en omtrent het weder opvatten der onderhandelingen wegens de belgische questie.

Engeland.—De stedelyke regering van Dublin heeft haar voornemen aangekondigd, om het standbeeld van Koning *Willem III.* te herstellen, en wel, om deze plegtigheid te bepalen op den 1sten July aanstaande, dat is weder op den verjaardag van den slag by de Boyne.—In het Huis der lords is het afwerpen van dat beeld ter spraak gebragt door den markies van *Londonderry*, die zich beklaagde, dat het bewind niet werkzaam genoeg was, om de daders te ontdekken.

— De heer *Buxton* heeft, by de debatten over de wet over den slavenhandel met spaansche schepen, die ten derdenmale gelezen en aangenomen is, de meening geuit, dat het eenig middel om dien handel uit te rooijen daarin bestond, dat alle vaartuigen, welke men er toe bezigde, onder welke vlag ook, als rooverschepen wierden behandeld. Lord *Palmerston* stemde zulks toe, doch met byvoeging, dat alvorens alle bestaande Regeringen het daaromtrent eens moesten zyn, hetwelk hy hoopte dat eenmaal geschieden zou.

— Het kabinet van lord *Melbourne* zal welligt in de zaak van Ierland schipbreuk lyden, en in dit geval is het zaak om zich elders vrienden te maken. Het Engelsche ministerie wil de bill over de Tienden in Ierland, met de *fameuse clause sur l'appropriation*, doorzetten, en men weet, dat reeds daardoor meer dan een ministerie gevallen is. De Koning is het hiermede met de Torys eens, en men ziet, dat de Whigs grooteren tegenstand vinden, dan zy wel verwacht hebben. Frankryk wil zich echter niet in eens van Engeland afscheiden en heeft ook belang om Engeland in Spanje nog niet te verlaten.

— De dagbladen melden, dat het Fransche gouvernement aan de soldaten van het leger te Algiers ontslag heeft verleend, die onder den generaal *Bernelle* in Spanje willen dienen.

— Eene stoomboot is van Woolwich naar Santander vertrokken, met 3 officieren en 150 man, die tot de Spaansche troepen zullen overgaan, benevens met Congrevische raketten en buskruid aan boord.

De Koningin van Spanje heeft by een besluit van den 9 Maart, op weinige uitzonderingen na, alle kloosters, conventen, collegien, congregatien en andere monnikengestichten, zoo in Spanje als de aanhoorige eilanden en afrikaansche bezittingen, afgeschaft, daaronder begrypende die der wereldlyke heeren, der vier militaire orden en van St. Jan van Jeruzalem.

Uit Rome heeft men gemeld, dat aldaar eenige Carlisten zyn aangekomen, die door de Christinos waren gevangen gemaakt en vrygelaten; thans schryft men uit Rome van den 9 April, dat het 30 Carlisten zyn, die te Tarragona gevangen zaten, en die men, onder voorwendsel naar de Havana te vervoeren, in zee zouden hebben willen werpen. Hun lot voorziende, overweldigden zy het scheepsvolk, en vonden hun vermoeden gegrond, daar aan boord slechts levensmiddelen voor eenige dagen voorhanden waren. Zy kwamen verhongerd te Gibraltar aan, doch werden er verzorgd en met een Engelsch vaartuig naar Livorno en van daar naar Civita Vecchia gevoerd.

Frankryk.—Ons gouvernement schynt in de vriendschap van Rusland veel belang te stellen, daar de verwydering van de Poolsche generaals *Soltik* en *Dwernicki* en vele andere Polen uit Parys alleen is toe te schryven aan het teekenen van de verbonds acte ter handhaving der Poolsche nationaliteit, waarin Rusland beleedigd wordt.

Het volgende is eene opgave van de zeemagt der verschillende Mogendheden, welke zich op dit oogenblik op de onderscheidene staten van de Levant bevinden. Frankryk heeft 1 linieschip, 1 fregat, 7 andere schepen, zamen 9 schepen; Engeland 5 linieschepen, 5 fregatten, 7 andere, zamen 17; Rusland zal er spoedig 6 linieschepen, 4 fregatten en 2 andere, zamen 12 bodems, hebben; Oostenryk 1 fregat, 3 andere, zamen 4; Egypte 6 linieschepen, 4 fregatten, 12 andere, zamen 22 schepen; Turkye 1 linieschip, 5 fregatten, 6 andere te Tripoli, en 16 schepen in verschillende zeegaten van Albanie, zamen 28. Dit maakt omstreeks honderd oorlogschepen byeen uit. Hierby kunnen eenige schpen gevoegd worden, welke door Sardinië te Genua uitgerust worden.

De laatste berigten uit Griekenland doen zien, dat alles wordt aangewend, om het land te verbeteren. De nieuw aangelegde weg van de Akropolis naar den Pyreus wordt met vruchtboomen beplant. De fondsen zyn daartoe aangewezen en twee boomkweekeryen opgerigt, waarover Dr. *Taos* tot inspecteur is benoemd. Daar de olyven, vygen, amandelen, citroenen, oranjeappelen, enz. voortbrengselen van Griekenland, en tevens artikelen van uitvoer zyn, zoo is de aankweeking van die boomen eene zaak van groot belang voor dat nieuwe ryk.

Berlyn, April 24.—Het dagblad van Peterburg bevestigt, dat tusschen Rusland en de Porte eene nadere schikking nopens de afdoening der schuld en de ontruiming van Silistria is tot stand gekomen. In April 1835 bedroeg de schuld van Turkye, wegens oorlogskosten aan Rusland, nog 170 millioen Turksche piasters. De Sultan deed den voorslag tot die nadere vereffening; Keizer *Nicolaas* nam er genoegen in, en den 27 Maart jl. werd de overeenkomst te Konstantinopel gesloten. Krachtens dezelve, heeft de Porte aangenomen om binnen 5 maanden, namelyk tot den 27 Aug. dezes jaars, de somme van 80 millioen Turksche piasters te betalen, waarna de vesting Silistria zal ontruimd worden. De Russische gezant te Konstantinopel heeft de eerste betaling reeds ontvangen. De Sultan is over dit bewys van welwillendheid van Keizer *Nicolaas* zeer tevreden en dankbaar, zoodat het strekken kan, om de vriendschapsbanden tusschen Rusland en Turkye nauwer toe te halen.

Groote ontdekking betrekkelyk de Maan.

De heer *John Herschel*, zoon van den beroemden *William Herschel*, heeft eenen verrekyker uitgevonden, welke dien van zynen vader verre overtreft. De groote kyker van *Herschel*, den vader, heeft eene lengte van 40 voeten en het vergrootglas in denzelven eene middellyn van vier voeten; door dat verbazende werktuig worden de voorwerpen 6000 malen vergroot. Het scheen, dat elke poging om een nog meer vergrootend werktuig te vervaardigen, vruchteloos zou wezen, om dat in dezelfde mate, waarin de vergrootglazen zwaarder zyn, ook de voorwerpen, die men door dezelve beschouwt, donkerder worden, en er geen middel bekend was om dit gebrek te verhelpen. De heer *John Herschel* heeft onlangs zoodanig middel gevonden. Hy is op het denkbeeld gekomen, om door het *hydro oxigène* een licht te brengen in den kyker, sterk genoeg om het zwaarste vergrootglas te doen gebruiken. Door den Koning van Engeland, die alleen de verbazende som van 70,000 ponden sterling gegeven heeft, en door anderen in staat gesteld, heeft *Herschel* van het fijnste glas een vergrootglas doen gieten van 24 voeten middellyn en wegende 14,376 ponden. De spiegel, waarin het beeld van het voorwerp voor den kyker gebragt wordt, bestaat uit het reinste zilver. De vergrootingskracht is die van 24,000 malen.

Met dit werktuig heeft de heer *Herschel* de Maan beschouwd en ontdekkingen gedaan, die het Engelsche Gouvernement tot nu wel heeft getracht verborgen te houden, maar die gedeeltelyk reeds zyn bekend geworden. In den nacht van den 10 January 1835 begon hy aan de Kaap de Goede Hoop (waarhenen hy met vele andere geleerden gezonden was om den doorgang van *Mercurius* door de Zon waar te nemen,) zynen teleskoop voor de eerste keer te gebruiken en op de Maan te rigten.

Het eerste dat hy zag, was eene rots van bazalt en de eerste plant op die plaats van de Maan, welke toen voor het oog lag, eene soort van papaver. Vervolgens kwam een bosch voor het gezigt, uit boomen bestaande, welke de waarnemers met de cipres vergelyken. Daarop zagen zy dalen, omringd met heuvelen, en ryk aan vruchtbaarheid en schoonheid van boomen, gras en bloemen. Eindelyk namen zy zelfs levende wezens waar. Het eerste maandier, dat zy zagen, was een viervoetig, eenige overeenkomst met den buffel hebbende, maar voorzien van een byzonder werktuig, geschikt om de oogen te bedekken. Zy merkten vervolgens soortgelyk iets by alle mandieren op, en zy gelooven, dat de Voorzienigheid daardoor het zintuig des gezigts van wezens heeft willen te gemoet komen, die blootgesteld zyn beurtelings aan een sterk licht, beurtelings aan eene langdurige duisternis.—De tweede soort van dier, die zy zagen, was, naar onze wyze van zien, nog meer monsterachtig; van de groote van een hert zynde, had het slechts één hoorn. Vervolgens kwam eene rivier voor hunnen kyker, waarin zich watervogels bevonden, van ontelbaar verschillende soort; verder zagen zy een tweeslachtig dier van eenen geheel byzonderen vorm, en, na nog veel andere dingen waargenomen te hebben, ontdekten zy eenige, van alle maanschepselen in gestalte afwykende en dezelve in voortreffelykheid te boven gaande wezens, die de waarnemers voor de redelyke bewoners van de Maan houden. *Herschel* zag deze het eerst en riep opgetogen uit: "Ziet daar, myne heeren! myne veronderstellingen bevestigd. Ik was er volkomen zeker van, dat wanneer wy wezens met eene menschelyke gedaante ontdekten, zulks in deze streken van de Maan zyn moest, en dat de Schepper hun een buitengewoon vermogen moest verleend hebben om van plaats te veranderen." De wezens namelyk, die zy zagen, waren 4 voeten groot; hun ligchaam, het gelaat alleen uitgezonderd, was bedekt met blinkende haren, en zy waren met vleugelen voorzien, bestaande uit eene dunne huid, gelyk die van de vleugelen der vleermuizen. In hun gelaat lag veel openheid en verstand, en hunne voorhoofden waren breed. Hun mond stond eenigzins vooruit en hunne lippen hadden veel van die eens menschen. Zy schenen eene zamenspraak te houden. De bewegingen van hun ligchaam, inzonderheid die van hunne handen en armen, getuigden van aandoening en geestdrift. Later nog ontdekten zy op eene andere plaats van de Maan, soortgelyke wezens.

Deze mededeelingen zyn ontleend uit het *Journal de la Haye*, van Woensdag en Donderdag den 2 en 3 Maart jl., waar men een verslag in meerdere breedvoerigheid kan vinden. Bedrog of overdryving kan men kwalyk vermoeden. Maar terwyl deze aan aanvankelyke berigten de hoogste verbazing opwekken, maken zy niet minder het verlangen gaande naar een werk van *Herschel*, waarin deze geleerde met naauwkeurigheid en in byzonderheden zyne groote ontdekkingen wel aan de wereld zal mededeelen. Het is te denken, dat *Herschel* door dit werktuig ook andere hemelligchamen zal gadeslaan; maar het is niet te berekenen tot welke groote ontdekkingen aan den starrenhemel hy door hetzelve zal geleid worden.

Aangaande de bovengemelde gewigtige ontdekkingen in de maan hebben wy geene andere aanmerking te maken dan deze: dat men dies aangaande weer een nieuw bewys vindt van de loosheid en gesiepenheid der engelsche staatkunde. Het engelsche gouvernement staat aan J. Herschel toe om in *the philosophical transactions* publiciteit te geven van zyne andere ontdekkingen en waarnemingen aan de Kaap de Goede Hoop, als de dubbele sterren en de Magelanische wolken, maar volgens hiergemeld berigt zoekt dit gouvernement de ontdekking der vleedermuis menschen in de maan geheim te houden en neemt hieraangaande in acht dezelfde achterdochtige en looze staatkunde, die het spaansche kabinet bezigde, by de ontdekking der nieuwe wereld door Columbus.

Vinden wy hierin niet bevestigd alle denkbeelden, die men gekoesterd heeft van de intrigerende staatkunde der Engelschen, namelyk: dat Engeland uit nyd wegens den bloei der belgische fabrieken de revolutie in Belgien heeft veroorzaakt, dat dit gouvernement den slavenhandel heeft verboden om zyne Oost-Indische bezittingen te bevoordeelen, en eindelyk in den opstand der reformisten op de vaste kust insgelyks geroerd heeft? Doch in weerwil dezer achterhoudendheid is het toch publiek geworden, dat de maan bewoond wordt door dieren met kleppen voor de oogen en redelyke wezens met vledermuis vlerken, en de staatkunde is in deze hare oogmerken te leur gesteld.

In een van de fransche bladen leest men het volgende:

"De weinige uren welke de Hertog van Orleans te Fontainebleau met den Hertog van Nemours doorgebragt heeft, zyn besteed geworden met de inspectie van het 4de regiment huzaren, dat met alle regt voor een model-regiment mag gehouden worden.

"De soldaat ontvangt er ligchamelyk, verstandelyk en zedelyk onderwys; de leermeesters zyn uit het regiment gekozen; deze hebben gymnastische lessen by den heer Amoros, in het voltigeren by de heeren Franconi gehad. De leerboeken zyn by het regiment zamengesteld; het heeft zich eene eigene rydschool gevormd.

"De oefeningen in tegenwoordigheid der Prinsen gedaan, hebben de meest voldoende resultaten opgeleverd. De voltigeerritten zyn besloten met de oefeningen van den model-kavallerist, welken de kolonel de Brack voorgesteld heeft. Deze ruiter is in het zwart gekleed, zyn hoofd is met een ligt schilderachtig casque bedekt, dat hem volkomen tegen de vyandelyke houwen en de guurheid van het saizoen beveiligt; een baard versiert zyn kin, zyne kleeding is gemakkelyk en ligt; hy is met een mousqueton gewapend, dat negen malen in eene minuut losbrand; zyne bepakking is buitengemeen bevallig en ligt: het getoomde paard eet even als of het den teugel niet aan hadde. Deze ruiter heeft de drie volgende proeven moeten uitvoeren.

"1°. Hy heeft zyn paard den teugel afgedaan en ontzadeld, zyne wapenen afgelegd en zich ontkleed in 40 seconden.

"2°. Hy heeft zyn paard gezadeld, opgetoomd en bepakt; zich gekleed, gewapend en in het zadel gezet en vuur beginnen te geven, in eene minuut en acht seconden.

"3°. In galop zynde, is hy van het paard gesprongen, hetzelve den vryen loop latende; is over een slagboom van omtrent vier voeten hoogte gesprongen, snel over eene bedding (*plate forme*) gegaan; is, eene gracht van veertien voeten overgesprongen, heeft zyn geweer gelost; is, terug komende, de gracht op nieuw overgesprongen, met een sprong in het cirque terug gekomen, en in het zadel zich zettende zonder behulp zyner handen, onmiddelyk begonnen op nieuw te vuren. De geheele kleeding, uitrusting, wapening en harnachement van dezen ruiter wegen 51 ponden, namelyk de helft minder dan de tegenwoordige bepalingen voor het wapen der ligte kavallerie daarvoor stellen; hy heeft niets blinkends of klinkends aan zich, hetgeen de ruiter een groot voordeel verschaft by het doen verkenningen, verrassingen enz.

"De Prinsen hebben den kolonel de Brack, hunne tevredenheid in de vleijendste bewoordingen betuigd."

Een Napelsch dagblad deelt het volgende berigt mede:

"Na herhaalde proefnemingen heeft een zekere *Lorenzo Giordane* van Fiumara in Calabrie het middel ontdekt, om zich gedurende zes uren op den bodem der zee te kunnen ophouden, de diepste plaatsen te bezoeken, en zelfs eene myls afstand in den tyd van een uur af te leggen. Deze man verlangt een privilegie voor den tyd van twee jaren, benevens een derde gedeelte van het geen hy op zyne onderzeesche wandelingen, mogt aantreffen welke men mogt begeeren, te laten bezigen zulks op zyne eigene kosten."

Belangryke uitvinding voor Geleerden.

Een zekere Galt, wonende te Londen, heeft een houten paard vervaardigd, hetwelk vooral aan lieden, wier beroep hen tot een zittend leven noodzaakt, en die daardoor, oud geworden, aan verstoppingen en andere kwalen lyden, veel heil belooft. Men kan namelyk met eene rydmachine door zyne kamer heen ryden, en ook zelfs, op dezelfde plaats blyvende zich de gezonde beweging vesschaffen, welke het gewone paardryden veroorzaakt. De voeten van het paard zyn, om geraas voor te komen, met ledere kussentjes bekleed, en alles is zelfs zoo ingerigt, dat men het, wanneer men hetzelve buiten beweging stelt, als eenen gewonen armstoel gebruiken kan.

Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. 76. De prys derzelve is f 12. 'sjaars, te betalen om de drie maanden. De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.